

WOENSDAG. 12 FEBRUARIJ.

AMSTERDAM, 11 Februarij.

De algemeene vergadering der Protestantische Vereniging „Unitas” in 1850.

III.

De heer v. Dam wil onze Broederschappen ontbonden en de monniken en Zusters van Liefde uit het land gejaagd hebben, enz.; en dan »zullen de protestantsche vereenigingen zich onmiddellijk ontbinden;» — als waren die broederschappen en die religieusen de oorzaak van het ontstaan der geheime protestantsche genootschappen! En als of het niet genoeg zij die beschuldiging daar zonder bewijs heen te werpen, verwacht hij tijden en zaken op eene wijze, waarbij onkunde, kwade trouw, schaamteloosheid en laster als dingen om den prijs. Eenige korte teregtwijzingen zullen voldoende zijn om het aan te toonen.

De Vereeniging: de toekomst zal ongetwijfeld zeer verwonderd zijn dat haar te milden dier broederschappen hier eene plaats wordt aangewezen. De heer v. D., die nu weer »het grootste gedeelte van het jaar te s Gravenhage woont,» weet toch zeer goed, kon ten minste zeer goed weten, dat de Toekomst eene zuiver politieke vereeniging is, die eerst in 1848 ontstaan is, nadat *Unitas* en andere dergelijke genootschappen reeds ettelijke jaren waren opgericht. Heeft zij zich dan vijandig geplaatst tegenover de Protestanten, terwijl zij de politieke regten der Katholieken hielp voorstaan? Ook dit is het geval niet: want als voorloopige kiesvergadering voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten heeft zij zowel Protestanten en Israëlieten als Katholieken tot hare kandidaten aangenomen en openlijk geproclameerd. Wat bewoog dan den heer v. D. over de Toekomst te spreken zoo als hij gedaan heeft? — Was het eene laffe aardigheid? of heeft hij een bewijs willen geven van laakbare onwetendheid of kwade trouw?

Maar de broederschappen van het H. Hart van Jezus, van den rozenkrans of de voortplanting des geloofs [onder de heidenen. Waarom wordt dat achtergelaten?]; wat heeft *Unitas*, wat hebben de Protestanten daarvan te vrezen? Worden zij dan ontzet uit hunne posten, benadeeld in hunne neringen, gehinderd in hunne kerkelijke zaken, wanneer ettelijke Katholieken eene gebeds-vereeniging uitmaken of aalmoezen bijeenzamelen tot voortplanting van het Christendom onder de heidenen en tot ondersteuning hunner zendelingen in de kolonien? Doet het protestantsche Zendelingsgenootschap iets anders? En wien is het ooit in de gedachte gekomen, die instelling daarom te laken en als verderfelijc voor het vaderland af te schilderen?

De vereeniging van den H. VINCENTIUS VAN PAULO? Heeft zij aanleiding kunnen zijn dat een cenig der bestaande protestantsche genootschappen tot zelfverdediging werd opgericht? *Welstand*, *Phylacterion*, *Unitas* en *Hulpbetoon* bestonden, en drie hunner hadden zich reeds door de algemeene Commissie van samenwerking vereenigd, vóór de Vincentius-Vereeniging hier te lande was ingevoerd (1). En evenmin als hare invoering eene aanleidende oorzaak heeft kunnen zijn, om verwerende maatschappijen in het leven te roepen, zoo weinig kan haar voortdurend bestaan een reden van bekommering wèzen voor Protestanten. Zij werkt binnen eigen kring, en behoeft zich niet te schamen over den echt christelijken geest die hare werkzaamheden bestuurt, en die hare leden naar een hooger doel verwijst. Den ongeloofigen Mohammedaan moge zij tot stichting zijn: alleen voor *Unitas* en consorten is zij eene ergernis!

Ook de »monniken van alle kleuren en orden» bekleeden eene cervolle plaats in de aanspraak van 1850. Gelukkig voor hen, dat die stem niet doordringt in hunne afzondering, om er de kalme rust te storen, die hen zoo gelukkig maakt. Maar mogt het ooit gebeuren dat uwe liefdelooze aantijging hun ter oore kwam, wees dan verzekerd, mijnheer van Dam, dat zij hunne handen en harten bemelwaarts zullen heffen, om — te bidden voor hanne lasteraars en vervolgers.

(1) *Welstand* werd opgericht in 1822, *Phylacterion* in 1841, *Unitas* in 1842, *Hulpbetoon* in 1143. De Vincentius-Vereeniging werd eerst hier te lande ingevoerd in het begin van 1846.

En nu de beschuldiging tegen de Zusters van Liefde? Wat zullen wij er op antwoorden? Verre boven uwen lof verheven, zoo als zij gezagzaam zijn voor uwe blaas, hebben zij geen behoefte aan onze verdediging; en wij stellen ons tevreden met de bekende opmerking: dat wespen en soortgelijk ongediert altijd aan de beste vruchten knagen.

Tot hiertoe ging het militairement en zonder vorm van proces; doch nu het aan de beurt komt van de volgelingen van ESCOBAR en BUSENBAUM (de heer v. D. schijnt wel eenigzins bang te wezen voor Jezuiten en hunne aanhangers), wil hij hen uit Nederland geweerd hebben naar de voorschriften der wet. In eene zaak van zoo groote aangelegenheid zal hij zeker niet de wettelijke voorschriften wel door en door bekend wezen. Hij gelieve die wet eens op te geven, maar drage vooral zorg van naauwkeurig te citeren.

»De Roomsche geestelijkheid» in het algemeen komt er dezen keer nog al redelijk af. Maar zij zorge toch dat zij die heusche vermaning niet in den wind sla. Op een ander tijd moet er een bannissement op volgen.

Bindelijk is ook de beurt aan de Katholieken. Onze zinspreuk, wij weten het sinds 1842, is een doorn in het oog van velen. Maar hoe men ook smaken of dreigen moge, zoolang wij onder het opheffen vaandel onze regten zullen verdedigen, zal het versierd blijven met die gulden woorden: *Vindicamus hereditatem patrum nostrorum*. — Met den heer van Dam van Isselt hebben wij slechts een enkel woord te wisselen. Hij gelieve eens naauwkeurig op te geven, in welk deel en op welke bladzijde van ons Maandschrift wij ooit hebben verklaard, dat wij, des wonds der gewo, een erfdeel zullen vorderen, waar ons geen erfdeel werd gelaten. Tot zoo lang hij dit niet doen kunne — wat wel nimmer gebeuren zal — klagen wij hem openlijk aan als een lasteraar.

Over het doel en de strekking van *Unitas* behoeven wij thans niet te spreken. Indien er na het aangevoerde in ons vorige No. nog eenige twijfel bij dezen of genen mogt overgebleven zijn, de zoo even veruilde aanspraak is wel geschikt om dien geheel weg te nemen. — Wij zullen nu nog een en ander uit het Verslag zelf overnemen.

Op de eerste plaats deelen wij mede hetgeen daar gezegd wordt over de Commissien van Samenwerking, en over de Commissie voor het lager Onderwijs. Wij hebben reed. over beide punten gesproken in ons laatstvolg. No. en wij verwijzen nogmaals daarheen. De Sekretaris van HOOGSTRATEN zal ons nu verder eenige inlichtingen geven omtrent de werkzaamheden dier Commissien. Bladzijde 38 van het Verslag zegt hij het volgende:

»Omtrent de plaatselijke Commissien van Samenwerking der drie protestantsche genootschappen wachtte men in de tegenwoordige vergadering geene naauwkeurige opgave. Het gebrek aan derzelver oprigting binnen menig departement zouden wij moeten aanwijzen nevens erkentelijke hulde aan andere afdeelingen der vereeniging; waar men, ook ten dezen opzichte, ijverig in den geest onzer inzichten toont mede te werken. Over het algemeen is ons niet gebleken dat in onze departementen het nut van het aanzijn en het werken der Commissien op gelijke hoogte als door ons wordt geschat. Om welke reden wij te meer verblijd zouden zijn geweest, wanneer nu, op die plaatsen waar de bestuurders van *Unitas* te dezen opzichte niet zoo veel deden als wij wel zouden hebben gewenscht, eene ijverige medewerking van de zijde van de maatschappij van *Welstand* tot spoorslag gestrekt hadde. Doch de permanente commissie dier maatschappij schijnt nog het aanzoek uitgesteld te hebben aan de hoofden harer vertakkingen, tot het benoemen van gecommitteerden; welke maatregel verwacht wordt ten gevolge van het in onze alg. vergadering van 1849 gesprokene door een der vertegenwoordigers van het Zuster-genootschap, die medelid van deszelfs permanente commissie is. — Wij geven echter de hoop nog niet op, en zoo de pogingen die het lid wégens *Unitas* in de algemeene commissie van samenwerking wil aanwenden, ten gevolge hebben dat de tegen de vestiging der plaatselijke commissien bij de maatschappij van *Welstand* bestaande hinderpalen worden

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

weggenomen, zoo zullen wij niet achterblijven om, in een volgend verslag, de alg. vergadering met omstandige opgaven op dit punt te dienen.

Of de heer Jhr. Mr. W. M. de Brauw, het zoo even bedoelde lid der alg. commissie, er in slagen zal om de bestuurders van *Welstand* tot het instellen van plaatselijke commissien van samenwerking over te halen, zal de tijd leeren. Hij zelf schijnt er weinig hoop op te hebben. In het rapport, dat hij in deze vergadering uitbragt aangaande de werkzaamheden der algemeene commissie van samenwerking, wijst hij op onderlinge »vertrouwelijke mededeelingen en op het nut dat daaruit voor de protestantsche belangen is voortgevloeid; doch voor het overige geeft hij alleen »te kennen dat de alg. commissie steeds wenshende is dat haar werk worde voortgezet door plaatselijke commissien van samenwerking, en zegt dat de oprigting daarvan in alle plaatsen, waar vertakkingen van de drie genootschappen zijn gevestigd, door de alg. commissie wordt voorgestaan (1).» Het rapport van het lid van wege *Welstand*, in de alg. vergadering dezer maatschappij voorgedragen, komt daarmede genoegzaam overeen. Daarin wordt gezegd, dat de alg. commissie »wel onderling over onderscheidene punten van gedachten gewisseld heeft, doch geen bepaalde voorstellen aan de vergadering heeft te doen. Alleen wil zij bestuurders der maatschappij het meer daarstellen van plaatselijke commissien van samenwerking hebben aanbevolen (2).» Intusschen gelooven wij dat de bestuurders van *Welstand* niet zoo gemakkelijk daartoe zullen overgaan, want daar zij de pogingen zelve van *Unitas* en *Hulpbetoon*, althans voor kleinere gemeenten, afkeuren, zullen zij er moeilijk toe besluiten om de hunnen tot samenwerking aan te sporen. »Wij juichen het toe,» dus sprak de voorzitter in de alg. verg. v. *Welstand* in 1850, »dat men elders (bij *Unitas* en *Hulpbetoon*) tracht, door aanmoediging van industriële ondernemingen, door ondersteuning van handwerkslieden, de protestantsche belangen te bevorderen; wij zijn dankbaar zelfs dat ook Noord-Brabant in dat voorregt deelt; maar onze kleinere gemeenten, te midden eener overgrootte meerderheid van Roomsch-Katholieken, alleen door die middelen te willen staande houden, dat ware eene hersenschim, die op geldverspilling zoude uitloopen.»

Waarlijk, eene openhartige verklaring: eene vraag is het, of zij aan U. en H. bevalen... Maar men houde in het oog dat *Welstand* de vermindering van haar ledental ten deele toeschrijft aan »de oprigting van andere vereenigingen, inzonderheid van *Unitas* en *Hulpbetoon*.» (De Katholiek.)

Wij hebben gisteren medegedeeld de motie van Lord Russell tegen de katholieke hiërarchie in Engeland. Zijne inleiding tot het voorstel is, gelijk wij gisteren zeiden, niet anders dan een voortdurend beroep op de hartstogten der Anglikenen en Protestanten. En dat beroep op de vooroordeelen is voortdurend gemotiveerd op overwegingen, die of regstrecks met de waarheid in strijd zijn, of althans bezijden de waarheid gaan. Het heet de geheele redevoering door dat de Paus door de kerkregeling een aanval heeft gedaan op de regten der Kroon; met andere woorden, dat de soeverein der Kerkelijke Staten inbreuk heeft gemaakt op de regten van de soevereiniteit van Engeland. Dat de Paus, als Hoofd der Kerk, in Engeland niets anders heeft geregeld dan de geestelijke belangen der Katholieken, en dat de soevereine regten der Britsche Kroon daarbij ongeschonden blijven, is duidelijk aangetoond niet slechts door den Kardinaal Wiseman, maar door vele andere uitstekende Katholieken van Engeland. Heeft Lord Russell getracht zulks te wederleggen? Hij geeft in zijne lange redevoering declamatiën voor argumenten. Wat beteekent het toch dat de Paus, om de grenzen der diocesen aan te wijzen, de namen der graafschappen heeft opgegeven, die onder een diocesis worden vereenigd? Lord Russell doet het voorkomen als hadde Pius IX daardoor de wereldlijke autoriteiten in die graafschappen afgeschaffd, en het wereldlijk be-

(1) Verslag van *Unitas*, 1850, bl. 70.(2) Verslag van *Welstand*, in 1850.

stuur daarvan aan zijne bisschoppen te geven. Is dit iets anders dan declamatie? En dan dat voortdurend drukken op de bewering, dat de Paus is eene vreemde Mogendheid, die Engeland's gouvernement zou willen tot zich trekken en tegen welker heerschzuchtige poging men zich wapenen moet... Het is declamatie, en toont zonneklaar aan, dat Lord Russell, bij gebrek aan bewijzen, die tot de reden spreken, gezocht heeft naar al wat de vooroordeelen van zijn publiek kan aanvuren.

Er is eene bewering, waarmede hij vooral schertst; namelijk dat de Paus in Engeland gedaan heeft, wat geene katholieke Mogendheid zou dulden. Maar Lord Russell, die daarover wijd en breed uitweidt, om aan zijne verontwaardiging lucht te geven, vergeet zijnen hoorders mede te deelen, dat alle katholieke Mogendheden van Europa, en zelfs de meeste protestantsche Souvereinen, den Paus in zijne hoedanigheid erkennen, met hem bevriend zijn en verdragen sluiten, waarin de belangen der Katholijken zijn geregeld. Kon dat de Paus met Engeland doen? Met Engeland dat geen Paus erkent, en wiens gouvernement den Paus niet officieel mag erkennen, nog veel minder bevriend met hem zijn, en nog minder konkordaten met hem aangaan? Voor 't Engelsch gouvernement bestaat de Paus niet. En alzo heeft Pius IX in Engeland moeten doen, wat hij in een ander land niet zou hebben willen doen. Als Lord Russell punten van vergelijking zoeken wil, hij vindt die in de Vereenigde Staten van N. Amerika. Daar doet de Paus, wat hij in Engeland verrigt en op dezelfde gronden, zonder dat het gouvernement der Vereenigde Staten zich daardoor in het minst beledigd acht.

Overigens is het niet waar, dat de Paus de hiërarchie heeft ingevoerd zonder voorkennis van het Engelsch gouvernement. Er bestaan geene officieele betrekkingen tusschen den Paus en de Koningin van Engeland, en volgens de Engelsche wetgeving mogen er geene officieele betrekkingen met den Paus worden aangeknoopt. De Paus was derhalve niet bij machte om het kabinet van Londen officieel kennis te geven aan de geprojecteerde hiërarchie. Maar wat Pius IX niet officieel vermogt, dat heeft hij officieus gedaan.

Lord Minto, die in het jaar 1848 eene Lord Palmerston waardige rol heeft gespeeld in Italië, heeft dezer dagen stellig ontkend, dat hem, hetzij directelijk of indirectelijk, ooit eenige mededeeling is gedaan van het plan tot invoering der katholieke hiërarchie in Engeland. Naauwelijks heeft de beruchte diplomaat die verklaring gedaan, of Lord Russell staat op om ze te staven, en zegt, dat de wettelijkheid zich zelf beliegt: *iniquitas mentitur sibi*. Lord Russell verhaalt dat, toen Lord Minto bij den Paus in gehoor was, deze tot hem zeide: »Ziehier een plan, dat u aangaat. Lord Minto heeft deze papieren kunnen inzien; zoo spreekt »Lord Russell, zonder zich de omstandigheid, noch »den bijzonderen zin van die woorden te herinneren. »Het verwondert mij niet; en het is zeker dat zijn »Lordschap geen woord heeft gesproken, dat deze ge- »weldadige maatregelen goedkeurde.» Maar Lord Russell heeft alzo bewezen, dat Lord Minto, de officieus gezant van het Engelsche kabinet, door den Paus zelve kennis heeft bekomen van het plan der kerkregeling, en dat Lord Minto, zoo hij die niet heeft goedgekeurd, ze ook niet heeft afgekeurd. Eindelijk verhaalt Lord Russell, dat een zijner boozemvrienden, die Katholiek is, hem het plan officieuselijk heeft medegedeeld. Maar Lord Russell voegt er niet bij, dat hij zich toen onthouden heeft dat plan af te keuren. En als men nu weet, dat Lord Russell voor een paar jaar openlijk den wensch heeft geuit, dat de Katholijken niet alleen titels van steden voor hunne bisdommen mochten aannemen, iets wat hun bij de wet reeds was verleend, maar dat men zelfs de bepaling moest uit de wet nemen, waarbij het hun verboden werd titels van bestaande Anglikaansche bisdommen te gebruiken; dan weet men welke waarde er te hechten is aan de waarheidsliefde en de politiek van Lord Russell, die thans, om de volksvooroordeelen te vleien, zijn vrijheidszin met voeten treedt, zijne beginselen verzaakt en de Katholijken straffen wil voor het gebruik maken van een regt, dat hij zelf hun regstreeks en middellijk heeft toegekend.

Sedert eenigen tijd hoort men weder veel spreken van de door de Engelsche regering in Ierland op te rigten collegien en andere inrigtingen voor het hooger onderwijs. Wij bepalen ons tot de vermelding der feiten:

Men herinnert zich dat dertien Iersche bisschoppen, die aan de katholieke Synode te Thurles hebben deelgenomen, geprotesteerd hadden tegen de besluiten over deze gewichtige onderwijskwestie, genomen door hunne ambgenooten, die de meerderheid uitmaakten. Die besluiten hadden hoofdzakelijk in, dat de door het Engelsch gouvernement in Ierland te vestigen »Faculteiten der Koninklijke of regerings-instellingen voor het hooger onderwijs, aan den geestelijk gezag onderworpen zouden zijn, of dat men anders aan de studerende jongelingschap het bezoeken dier leerstoelen zou verbieden.

De *Dublin Advocate* berigtte toenmaals dat de dertien protesterende bisschoppen de hoofden waren der voor-

naamste en gewichtigste Iersche bisdommen, terwijl de overigen slechts over weinig beduidende diocesen het bewind voerden, zoodat de bedoelde besluiten, ofschoon door de meerderheid genomen, waarschijnlijk wel niet in werking zouden komen.

Er is veel geschreven, zoo voor als tegen de gemelde besluiten der synode van Thurles, welke intusschen aan het oordeel des H. Vaders onderworpen werden. Lord Shrewsbury, die zich in den laatsten tijd te Rome ophield, deelde het gevoelen der Engelsche regering en van de dertien protestantsche bisschoppen; de dagbladen hebben dit meer dan eens gemeld, ofschoon weldra is gebleken, dat de edele Lord, in weerwil van zijn persoonlijk gevoelen over deze aangelegenheid, niet opgehouden heeft een opregt en ijverig Katholiek te zijn; en in de maand Januarij verhaalde zelfs een Sardinisch blad, dat de H. Vader de besluiten der synode van Thurles bepaaldelijk verworpen had. Sedert dien tijd hoorde men niets meer van de zaak, totdat dezer dagen de Iersche bladen zelve dit bericht van het Sardinisch dagblad bevestigden, met bijvoeging, dat het H. Collegie zich ten gunste der gouvernementen-inrigtingen voor het hooger onderwijs in Ierland zou hebben verklaard. Een der Iersche bladen, de *Galway Vindicator*, gaat zelfs zoo ver van te zeggen, dat hij gemagtigd is, tot staving van zijn bericht, zich op het gezag van bevoegde autoriteiten te beroepen. Intusschen zal het verstandig zijn de bevestiging van deze tijding ook van andere zijden in te wachten, alvorens daaraan een onbepaald geloof te hechten.

Voor de tweede katholieke Kerk te Genève

is bij de Redactie van *de Tijd* op nieuw ontvangen: Van N. N. te Oegstgeest f 200. Met het vroeger opgegevene te zamen f 285.

Men leest in het *Goudsch Kronijkske* het volgende bericht: »Naar wij van goeder hand vernemen, zou de heer J. C. Baud het ministerie hebben aangeboden, om voor den tijd van anderhalf jaar, als buitengewoon Commissaris des Konings, naar Java te gaan, zonder geldelijke belooning, ten einde de aangelegenheden der O. I. te regelen. Dit aanbod, dat ongetwijfeld elk eerlijk vaderlander zal toejuichen, is door het ministerie niet aangenomen; de minister Thorbecke zou zich daartegen hebben verklaard.

»De heer Duymaer van Twist, die zeer sterk met dit aanbod was ingenomen, wilde aanvankelijk van de aanneming daarvan zijne benoeming tot Gouverneur-Generaal van Nederlands Indië afhankelijk maken, zoodat hij is daarvan, op het instantelijk verlangen van den heer J. C. Baud, terug gekomen.»

Men verneemt dat op *Vrijdag* den 21, door den afstredenden president der Tweede Kamer der Staten-Generaal, den heer Mr. A. J. Duymaer van Twist, benoemd Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, aan de leden dier kamer een afscheids-diner zal gegeven worden. — Waarom juist op *Vrijdag*?

Wij vernemen, dat in de maand April aanstaande al de eigendommen van wijlen Z. M. Koning Willem II, staande aan het Willemspark te 's Hage, in veiling zullen worden gebracht. Het park en de manege zijn daaronder begrepen. (N. Brab.)

De baron A. W. C. van Nagell, oud-minister van buitenlandsche zaken, is in den ouderdom van ruim 95 jaren te 's Gravenhage overleden.

De heer Dr. H. F. A. Sasse, te Rijp in Noord-Holland, heeft verzocht, dat hem de hoedanigheid van Nederlander worde verleend. Over zijn verzoek zal door de Tweede Kamer beraadslaagd worden.

De *Zeeuwsche Courant* meldt, dat binnen de stad Middelburg eene polis van intekening circuleert, vergezeld van voorwaarden of statuten ter oprigting eener *reedery tot vrachtwart op de Oost-Indië of andere groote vaart*.

De minister van finantien heeft bekend gemaakt, dat van de schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van 27 December 1840 en 30 October 1848, op 31 Januarij jl in omloop is gebleven een kapitaal van f 23,200, uitgegeven onder de navolgende dagteekeningen, te weten: 1 September 1849 f 100, 1 December 1849 f 13,500, en 1 Januarij 1850 f 9,600.

En vermits de renten daarvan over geen langer tijdvak dan één jaar na de dagteekening van uitgifte kunnen worden goedgeaan, zoo wordt den houders dier stukken in hun belang aangeraden ze ter aflossing aan te bieden; terwijl tevens wordt herinnerd aan de vroeger bekende makings, blijkens welke de verdere uitgifte der opgemelde schatkistbiljetten voorloopig is gestaakt.

Directeuren der Zuid-Hollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen, te Rotterdam gevestigd, hebben, in hunne vergadering van *Vrijdag*, besloten, te doen uitreiken de groote zilveren medaille aan Dirk

Smit, gezagvoerder van het te Rotterdam te huis behorende Nederlandsche barkschip *Dorothea Henriette*, voor het, op 10 December ll. bij stormweer en hoogloopende zee, op 48 gr. 55 min. noorderbreedte en 16 gr. 25 min. westerlengte, redden der equipage, bestaande in elf personen, van het in een zinkenden staat verkeerende Pruisische barkschip *la Prosperité*, gevoerd door kapt. J. C. Miedbrodt, hen aan zijn boord met zeemans-gastvrijheid te verplegen en den 19 dierzelfde maand te Hellevoetsluis veilig aan wal te zetten; terwijl directeuren mede aan onderscheidene weduwen, uit het zoo weldadig fonds van wijlen Mevrouw Ida Maria de Raath, op nieuw onderstand hebben verleend.

Men schrijft uit Leeuwarden: »Ingevolge bij de justitie alhier ingekomene informatie, zijn de Nederlandsche en Spaansche effecten, die met andere voorwerpen op den avond van den 22 December des vorigen jaars te dezer stede zijn ontreemd geworden, op den 30sten of 31sten December daaraanvolgende te Londen verkocht door eenen zich noemenden Siemons en ook Jacobs; groot, naar Engelsche maat, 5 voet en 4 1/2 duim, omstreeks 50 jaren oud, donker van uitzigt, met knevels, hebbende een gebogen (arends) neus. Die verkoop heeft plaats gehad door de medewerking van zekeren te Londen wonenden C. van Praag, die voorgeeft vroeger makelaar in effecten te Amsterdam te zijn geweest, en nu sedert omstreeks 7 jaren te Londen te hebben gewoond. — De genoemde Siemons of Jacobs zoude, volgens het zeggen van van Praag, uit Friesland afkomstig zijn, terwijl het zijn voornemen was, om op Woensdag den 1sten Januarij 1851 weder uit Londen te vertrekken. Hij heeft voor de verkochte effecten van de koopers, de heeren Silverston en Co. te Londen ontvangen 30 banknoten, ieder van 10 p. st., met N°. 12951 tot en met 12980, welke allen nog in omloop zijn, behalve N°. 12974, dat geëndosseerd aan de bank van Engeland, door de bank van Londen en Westminster is uitbetaald geworden.»

LEEWARDEN, 8 Februarij. Uit eenen dezer dagen in onze handen gekomen staat, betrekkelijk de in 1769 in Friesland geheerscht hebbende veeziekte, blijkt, dat alstoen gedurende den tijd van 8 maanden (van Mei tot en met December) niet minder dan 135,237 runderen door de ziekte werden aangetast, waarvan 97,656 stierven en 37,581 herstelden. In eene gemeente was de sterfte onder het vee, van 91 per cent, terwijl daar, waar het minst getal runderen bezweek, die verhouding nog altijd 60 per cent bleef. Vermits ons het cijfer van de destijds in Friesland aanwezige runderen niet bekend is, kunnen wij de verhouding daartoe van de ziekte-gevallen en sterften niet opgeven.

Het verdient intusschen opmerking, dat in 1769 de ziekte in de maand Mei begon te woeden, terwijl de tegenwoordige steeds haar heftigst karakter in de wintermaanden vertoont. (*Provinciale Friesche Courant*)

DOKKUM, 8 Febr. Voor eenige dagen drong eene vrouw, die door hare zonderlinge uitspraak, kleeding en ruw uiterlijk, een eenigzins afschuwelijk voorkomen had, alhier de woningen van onderscheidene inwoners binnen, eene gift vragende ter vergoeding of herboewing harer, gelijk zij voorgaf, met nog 8 andere kort geleden, in de Nieuwe Schans (prov. Groningen) door een onweder afgebrande huizen, tot welker wederopbouw de betrokkene brand-assurantie-kas geene genoegzame schadevergoeding gunde. — Door eenige ingezetenen werd zij veiligheidshalve verwezen naar het plaatselijk bestuur ter bekoming eener admissie om zoodanige giften te mogen inzamelen, welke teregtwijzing zij onbeschaamd van de hand wees, aanmerkende dat dit haar verzoek geheim moest blijven, opdat de bedoelde brand-assurantie hare bijdrage ter vergoeding der geleden schade niet geheel mogt intrekken, enz. Uit geloofwaardige bronnen vernemen men, dat zij ook op sommige plaatsen in de grietenij Oostdongeradeel dezelfde rol heeft gespeeld. Volgens gerucht moet bedoelde persone op de grenzen van Groningerland thans door de politie zijn aangehouden en zoude gebleken zijn, dat gedachte giftenvraagster een in vrouwen overkleederen vermond man was, o. a. gewapend met een koppel pistolen en verder moordtuig. (N. R. C.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Februarij. Het belangrijk nieuws van den dag is een artikel van de *Constitutionnel*, waarin gezegd wordt, dat, bijaldien de dotatie van 1,800,000 francs mogt verworpen worden, de President der Republiek van zijne zijde eene nationale inschrijving ten zijnen gunste, ter vervanging van die som, stellig zou weigeren. Velen betwijfelen echter of ook dit middel wel baten zou om den vrede tusschen de beide staatsmagten voort goed te herstellen.

Gisteren heeft de President der Republiek, door den minister van Binnenlandsche zaken aan de commissie van het parlementair initiatief laten verklaren dat hij het kiesstelsel aannam, zoodanig als het bij de wet van 31 Mei geregeld is; zoodat deze wet in 1852 insgelijks van toepassing zou zijn op de verkiezing van den President der Republiek. Deze verklaring zal eene oplossing gemakkelijker maken en kan vele verwikkelingen vermijden, vermits men den President voor eenige dagen geheel andere plannen toedichtte.

— Het *Bulletin de Paris* berigt dat de President der Republiek ingeval de dotatie verworpen wordt, geene bals meer zal geven op het Elysée. Ook zou er slechts éénmaal's weels receptie zijn.

— Er werden heden veel parlementaire bijeenkomsten gehouden; de linkerzijde zal bepaaldelijk de dotatie verwerpen; maar de rechterzijde is zeer verdeeld; evenwel denkt men dat eene verwerping der voordragt bijna zeker is. De vereeniging der 286 leden in het staats-raadsgebouw heeft stellig besloten de regering te ondersteunen.

— De groote goudstaaf van 400,000 fr., waarvan reeds zoo dikwijls met groote letters tot de deelnemers in de loterij der goudstaven is gesproken, is thans werkelijk te zien op de boulevard Montmartre N°. 10.

MADRID, 3 Febr. De Kamer van Afgevaardigden is in de bureaux vergaderd, ten einde de commissien te benoemen tot onderzoek van de finantieele wetsontwerpen.

Het gisteren besproken ontwerp van den heer Bravo Murillo, door de *Gaceta* medegedeeld, is hoofdzakelijk van den volgende inhoud:

(De drie eerste artikelen zijn reeds gisteren medegedeeld.)

Art. 4. De stukken der oude buitenlandsche schuld, die begrepen zijnde en in de wet van den 16den November 1834, niet geconverteerd zijn, omdat zij ter convertering niet aangeboden zijn volgens de bepalingen dier wet, zullen beschouwd worden als geconverteerd naar luid der bepalingen van die wet ten bedrage van 2/3 van het nominaal kapitaal in geconsolideerde 5 pCts. en 1/3 in passieve en men zal alles in acht nemen wat de genoemde wet voorschrijft ten aanzien van den intrest.

Art. 5. Insgelijks zullen beschouwd worden als volgens de bepalingen der wet geconverteerd, voor het geheel bedrag van hun nominaal kapitaal in obligatiën van de 5 pCts. geconsolideerde schuld de gelijkwideerde en nog te likwidieren schulden, bekend onder de benaming van fondsen uit Amerika voortgesproken, depots, garantien, slavenhielders, bewoonde gebouwen en Engelsche prijzen.

Art. 6. De gelijkwideerde of gelijkwideerd wordende schulden, voortspuitende uit de verliezen, wier herstel het onderwerp is geweest van de wet van 9 April 1842, zullen beschouwd worden als geconverteerd voor de helft in geconsolideerde 5 pCts. schuld en in niet geconsolideerde valtes. De regering blijft gemachtigd, om de maatregelen te nemen, welke zij noodig zal achten voor de likwidatie en de erkenning der schuldvorderingen.

Art. 7. De schuldvorderingen in likwidatie, die ter bekamer tijd zullen zijn aangeboden, zullen beschouwd worden als behorende tot de klassen der obligatiën, waarop zij recht hebben, volgens de in kracht zijnde bepalingen, en zullen onverwijld overgaan in de categorie, welke daarmede volgens de tegenwoordige wet overeenkomt.

Art. 8. Van de nieuwe perpetuele uitgestelde 3 pCt. rente, welke krachtens de tegenwoordige wet moet worden gecreëerd, zal de intrest ingaan, te rekenen van den 1sten Julij des jaars 1851, indien die obligatiën ter conversie worden aangeboden voor den 1sten October aantoonde. De obligatiën, die na dat tijdstip zullen worden aangeboden, zullen alleen aanspraak hebben op den intrest van het halfjaar, volgende op dat, waarin de aanbidding heeft plaats gehad.

De nieuwe schuld zal vertegenwoordigd worden door obligatiën aan toonder van 12000, 24,000 en 48,000 realen, waarvan de coupons de progressive vermeerdering van rente tot aan de volkomen consolidering der schuld zullen aanbieden.

Art. 9. De perpetuele uitgestelde rente zal gedurende de vier eerste jaren ontvangen een intrest van 1 pCt.; 1 1/2 pCt. gedurende de twee volgende jaren en zoo vervolgens telkens twee jaren met 1 pCt. verhoogd, tot aan het negentiende jaar der creatie, tijdstip waarop zij 3 pCt. zal genieten en het karakter van geconsolideerde schuld zal hebben.

Art. 10. De obligatiën aan toonder van de geconsolideerde perpetuele 3 pCt. rente zullen converteerbaar zijn naar verkiezing der houders in inschrijvingen op naam en die inschrijvingen even als de obligatiën aan toonder, zullen betaalbaar zijn in de hoofdsteden der provincien des rijks of in de buitenlandsche steden, door de regering aan te wijzen, opdat de houders het recht zouden hebben daar de intresten te ontvangen. De inschrijvingen op naam zullen insgelijks in obligatiën aan toonder kunnen worden geconverteerd, telkens wanneer de belanghebbenden dit zullen verlangen. Een bij-

zonder reglement, hetwelk de regering gemachtigd zal zijn te maken, zal den vorm en de voorwaarden vaststellen, waarin men hiermede te werk zal gaan, zoodat er geene verwarring zal kunnen ontstaan of eenigerlei bedrog worden gepleegd, of de schatkist in eenig opzigt schade kunnen lijden.

Art. 12. Maandelijks zal in de *Gaceta de Madrid* een duidelijke en gedetailleerde staat worden openbaar gemaakt van alle conversien, welke in de vorige maand zullen hebben plaats gegrepen, met vermelding der nummers van de uitgegeven nieuwe obligatiën.

Art. 13. De kapitalen in het grootboek der openbare Spaansche schuld ingeschreven, zullen onder geen voorwendsel ook onder sequester kunnen worden gesteld. De buitenlanders, die dezelve bezitten, zullen hunne intresten blijven genieten, zelfs in geval van oorlog met de natie, waartoe zij behooren.

Art. 14. De te amortiseren schuld zal niet overgaan tot de klasse der perpetuele, geconsolideerde of uitgestelde rente, en er zal onverwijld worden overgegaan tot hare amortisering.

Art. 16. Er zal een besturende junta voor de schuld zijn in den tegenwoordigen vorm, of in zoodanigen als de regering zal begeeren. Van deze junta moeten noodzakelijk drie senatoren en drie afgevaardigden deel uitmaken, die bij het begin van elke zitting door den senaat en de kamer van afgevaardigden gekozen worden; deze junta zal, met in achtneming der reglementen, door de regering vastgesteld, zich uitsluitend bezig houden met de conversie, den verkoop der domeinen, den afkoop door de gemeenten van den last van 20 pCt. op hare eigendommen (proprios) en aankoop in specie van de te amortiseren schuld.

Art. 18. De lijfrenten zullen op een derde vermindern, hetwelk, als last van de schatkist, zal worden begrepen in het jaarlijksch budget en gedurende het leven der bezitters uitbetaald.

Art. 19. De koloniale schuld, de schuldvorderingen, voortspuitende uit verkochte ambten en alle andere, wier erkenning thans geschorst blijft, zullen het onderwerp uitmaken van eene bijzondere wet, door de regering ter bekwaamere tijd aan de Cortes aan te bieden.

Art. 20. De koopers van nationale goederen zullen het bedrag der stortingen voor verkochte of te verkoopen domeinen kunnen voldoen, overeenkomstig de thans van kracht zijnde bepalingen, in nieuwe obligatiën van krediet, waarin die geconverteerd moet worden, welke zij verplicht zullen zijn te betalen op het oogenblik, waarin de verkoop is geschied.

Art. 21. Elk jaar zal de regering, bij de aanbidding der staatsbegroting, verslag geven van den staat der openbare schuld en naar gelang het saldo van die begroting het zal veroorloven, de vermeerdering voorstellen van de middelen, bestemd om spoediger de te amortiseren schuld te delgen en tevens het gebruik van fondsen voordragen tot amortiseren van de perpetuele rente.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Febr. Van de vele leden van het Huis der Gemeenten, die in de zitting van gisteren op de rede van Lord Russell geantwoord hebben, en waaronder hoofdzakelijk de heeren Roebuck, O'Connell en Moore als bestrijders van de staatkunde van het Engelsch kabinet jegens de Katholieke Prelaten optraden, hebben slechts twee — en dit is zeer opmerkelijk — zich met het gevoelen van Lord John Russell vereenigd. Sommigen, gelijk de hierboven genoemden, waren van oordeel dat elke verbods-maatregel tegen de Katholijken, als institutioneel, onbillijk en onstaatkundig, moest verworpen worden; anderen daarentegen vonden het voorstel te zwak en niet geschikt om het doel te bereiken dat de regering in de bekende godsdienst-kwestie wenschte te bereiken.

De *Times* verklaart onbewimpeld dat het ministerie op eene duidelijke manifestatie der openbare meening rekenen kan, ten einde het te dwingen om of strenge onderdrukkings-maatregelen te nemen, of al te treden.

— Lord Arundel, en Surrey, de zoon en erfgenaam des hertogs van Norfolk, hebben aan Lord John Russell in een brief van den 5 Februarij onder het oog gebracht dat hij verkeerdelijk aan de invoering der katholieke hiërarchie in Engeland bedoelingen van een anderen dan geestelijken aard toeschrijft, terwijl die invoering geene de minste verandering te weeg brengt in de betrekking der Katholijken als onderdanen van H. M., tot hunne wettige vorstin.

— Heeft Lord Minto al of niet vooraf kennis gedragen van de invoering der katholieke hiërarchie in Engeland? Deze vraag is door den edelen Lord-zelfen op eene interpellatie van Stanley, op nieuw in het Hooft van den ontkennend beantwoord in de zitting van 11. Vandaag. De slimme diplomaat daacht er niet aan, toen hij dit verklaarde, dat — alsof de getuigenis van het tegendeel door den Schotschen priester Hamilton, door Mgr. den aartsbisschop van Westminster in zijn Manifest, en zelfs door Pius IX afgelegd, nog niet voldoende waren — hij den volgende dag openlijk zou gelogen-

straf worden door Lord John Russell, die erkende dat de H. Vader, toen hij Lord Minto in een bijzonder geheur ontfing, hem eenige papieren toonde op eene tafel liggende, met bijvoeging van de woorden: *Ziedaar een plan dat u aangaat!*

Lord John Russell gaf vervolgens te kennen, dat Lord Minto misschien een blik op die papieren geworpen heeft, zonder de bedoeling der woorden van den Paus te vatten; althans hij hield het er voor dat zijne Lordschap er niets op geantwoord heeft.

Lord Minto heeft alzoo in den eersten minister van Engeland in plaats van een verdediger, een aanklager gevonden; want wie zal het gelooven dat een gezant, tot wien bij gelegenheid eener audientie, zulke woorden gesproken worden, derzelver beteekenis niet zou hebben gevat, te meer daar hem de stukken getoond werden, waarop ze betrekking hadden?

Voor den Katholiek zou het eene beleediging zijn, de waardigheid van Pius IX aangedaan, indien hij zelfs ooit aarzelen kon, welk antwoord te geven op de bovengestelde vraag.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 10 Febr. Men schrijft uit Leipzig: Weinige nagen geleden heeft de vrije gemeente alhier zich onthouden verklaard; dit is de eenige verstandige daad, die zij gedurende haar gansch bestaan verrigt heeft. Intusschen: *„De vorm is opgegeven, maar de geest blijft voortleven.”* In dien geest heeft zij hare onthouding-bij advertentie aangekondigd.

— Men schrijft uit Munchen, dat Z. M. den voor-maligen minister von Abel, en den kavalierie-generaal vorst van Thurn en Taxis, tot rijksraden voor hun leven heeft benoemd. Den 7 Febr. zou de landdag door prins Luitpold geopend worden.

— Als eene bijzonderheid kan men melden, dat aan de Berliner bank 169 verschillende soorten van valsche Pruisische papieren-geld ter vergelijking bewaard worden.

— Een Engelschman moet met eene zeer aanzienlijke schuldvordering tegen graaf Kasimir Batthyany, Kossuth's minister van buitenl. zaken die zich in Turkije bevindt, voor den dag zijn gekomen.

Volgens een brief uit Constantinopel heeft de Porte op den herhaalden aandrang van de Engelsche en Fransche gezanten den generaal Dembinski in vrijheid gesteld.

— Het is thans vast bepaald, dat de graaf v. Arnim Henrichsdorf eerlang als Pruisisch gezant naar Weenen zal vertrekken. Gisteren is hem zijne benoeming toegezonden.

— Men wil weten, dat Oostenrijk en Pruisen eene spoedige oplossing van de Keurhessische zaak zullen bewerken.

— Den 17den zal te Bern de groote raad van het kanton Bern bijeenkomen; men ziet eene warme discussie te gemoet.

BERLIJN, 7 Februarij. De Pommerische stenden hadden den prins van Pruisen door eene deputatie uitgenoodigd als stadhouder dier provincie nu en dan in Pommeren te resideeren. De prins heeft dit verzoek afgewezen uit hoofde van het gewigtig commando dat hem door Z. M. is opgedragen.

— Men spreekt van een ophanden zijnde voorstel van den minister van finantien om het zegel op de dagbladen weder te herstellen. Het verlies door de opheffing van dat zegel door de schatkist geleden wordende, schat men op 300,000 thaler.

— De afkeuring van het ontwerp van perswet is algemeen bij de organen der verschillende kleuren. De *Wehr-Zeitung*, een blad dat gewis geene revolutie wil, verklaart, wanneer die wet mogt doorgaan, niet meer te zullen verschijnen. De *N. Pr. Ztg.* heeft het tot dusverre nog niet nuttig geacht, zijn gevoelen daaromtrent te uiten.

WEENEN, 6 Febr. Alle geruchten van nieuwe ministerieele combinatiën zijn van grond ontbloot.

— In een antwoord aan den stedelijken raad heeft de minister-president zich vrij duidelijk ten aanzien van Oostenrijk's bedoelingen uitgedrukt. Hij verklaarde namelijk, dat het doel der Oostenrijksche staatkunde nabij was de handhaving van den algemeenen registoestand, en de bevestiging van het conservatief beginsel. Zoodra de wereld overtuigd zou zijn dat Oostenrijk volstrekt belangeloos handelde, en niets tot eenzijdig of uitsluitend voordeel verlangde, dan zou het ook het vertrouwen van het Buitenland in ruime mate verwerven. Naar binnen was het steeds het streven van het kabinet geweest om orde te bewaren en doelmatige instellingen te handhaven. Opdat echter het groote werk der vernieuwde vorming van Oostenrijk voortdurend, was het noodig dat de regering aan de volken en de volken aan de regering hun volkomen vertrouwen schonken.

— De met zoo veel roem bekende missionaris Dr. Franz Knoblecher bevindt zich sedert kort alhier. Zijn pogingen om in het binnenland de leer van Christus te verkondigen, vinden in alle beschaafde kringen de meest aandachtigste deelneming. Het is hem ook gelukt om

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGEENHUYSEN, Drukker en Uitgever.